

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS DĖL ORGANIZUOTO NUSIKALSTAMUMO IR KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS

1999 m. sausio 15 d. Nr. 62
Vilnius

Įgyvendindama Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997–2000 metų veiklos programą (Žin., 1996, Nr. [120-2821](#)), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. gegužės 27 d. nutarimą Nr. 519 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997–2000 metų veiklos programos įgyvendinimo priemonių“ (Žin., 1997, Nr. [48-1165](#)) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. balandžio 9 d. nutarimą Nr. 433 „Dėl kompleksinių priemonių teisinės atsakomybės už nusikaltimus ūkininkavimo tvarkai ir finansams veiksmingumui didinti, organizuotų nusikaltimų ir korupcijos prevencijai stiprinti“ (Žin., 1998, Nr. [35-947](#)), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos prevencijos programai (pridedama).
2. Pavesti Vidaus reikalų ministerijai kartu su Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centru organizuoti ir koordinuoti 1 punkte nurodytos programos įgyvendinimą.
3. Įpareigoti teisėsaugos ir kitas valstybės valdymo institucijas atsižvelgti į 1 punkte nurodytoje programoje numatytus tikslus ir uždavinius, rengiant ir įgyvendinant atitinkamų reguliavimo bei veiklos sričių strategijas, programas ir priemones.
4. Pavesti Lietuvos Respublikos Vyriausybės Teisės ir teisėtvarkos komitetui kontroliuoti, kaip įgyvendinama 1 punkte nurodyta programa.

TEISINGUMO MINISTRAS,
PAVADUOJANTIS MINISTRĄ PIRMININKĄ

VYTAUTAS PAKALNIŠKIS

VIDAUS REIKALŲ MINISTRAS

STASYS ŠEDBARAS

PRITARTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1999 m. sausio 15 d. nutarimu Nr. 62

ORGANIZUOTO NUSIKALSTAMUMO IR KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I. PROGRAMOS PASKIRTIS

1. Viena iš pagrindinių Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos kryptų teisinės sistemos reformos, teisėtvarkos bei vidaus politikos srityje – įgyvendinti radikalias nusikalstamumo (ypač organizuoto) bei korupcijos prevencijos priemones: kompleksiskai šalinti šių reiškinių priežastis, reformuoti ir stiprinti teisėsaugos ir kitų valstybės institucijų sistemą, perimti aktyvios nusikalstamų grupuočių, kontrabandos, mokesčių slėpimo, korupcijos, kitų nusikaltimų ekonomikos bei finansų srityje kontrolės iniciatyvą.

2. Ši programa parengta įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. gegužės 27 d. nutarimu Nr. 519 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-2000 metų veiklos programos įgyvendinimo priemonių“ (Žin., 1997, Nr. [48-1165](#)) patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-2000 metų veiklos programos įgyvendinimo priemones, kuriose, be kita ko, numatyta parengti ilgalaikę kovos su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija programą, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. balandžio 9 d. nutarimą Nr. 433 „Dėl kompleksinių priemonių teisinės atsakomybės už nusikaltimus ūkininkavimo tvarkai ir finansams veiksmingumui didinti, organizuotų nusikaltimų ir korupcijos prevencijai stiprinti“ (Žin., 1998, Nr. [35-947](#)).

3. Programos reikėjo ir dėl to, kad būtina sutelkti teisėsaugos bei kitų valstybės institucijų pastangas pastaraisiais metais Lietuvos Respublikos Seimo priimtiems įstatymams bei ratifikuotoms tarptautinėms konvencijoms, pasirašytoms dvišalėms ar daugiašalėms tarpvalstybinėms sutartims, susijusioms su organizuotų nusikaltimų bei korupcijos prevencija, įgyvendinti.

Organizuotas nusikalstamumas ir su juo susijusi korupcija – socialinis reiškinys, todėl numatoma organizuoti jų kontrolės bei prevencijos sistemą, apimančią kompleksą nacionalinio ir transnacionalinio lygmens teisinių, organizacinių, socialinių, ekonominių, politinių, informacinių analitinių bei kitokių priemonių.

4. Svarbiausios šios programos nuostatos:

4.1. strateginis tikslas – sukurti prevencijos priemonių sistemą, organizuoti kompleksinį nusikalstamumo ir korupcijos priežasčių bei sąlygų šalinimą, jų neutralizavimą – pakirsti organizuotų nusikalstamų struktūrų ekonominį potencialą;

4.2. taktiniai tikslai – nustatyti prioritetus, svarbiausių problemų sprendimo būdus, priemones bei etapus;

4.3. būtina iš esmės pagerinti organizuotų nusikalstamų grupių ir korupcijos faktų atskleidimą, užtikrinti, kad atsakomybės nebūtų išvengiama;

4.4. būtina kurti bei tobulinti įstatymų ir jų įgyvendinimo sistemą, bet ne vien tik baudžiamųjų įstatymų, pirmiausia reikėtų rūpintis ūkinės, komercinės, finansų, valdymo ir kitokios socialinės veiklos bei gyvenimo teisiniu reguliavimu – spragų bei kolizijų šalinimu;

4.5. būtina sukurti subalansuotą subjektų ir jų funkcijų sistemą, stiprinti ne vien teisėsaugos institucijas, o pirmiausia – prevencijos struktūras (revizijos, ekspertines, audito, kontrolės ir panašiai), užtikrinti sistemos ryšius valstybės, savivaldybių ir institucijų lygiu;

4.6. būtina sukurti ir stiprinti informacinę analitinę bei mokslinę metodinę prevencijos bazę (kaupiti, sisteminti bei analizuoti socialinę, ekonominę, teisinę, politinę ir kitokią informaciją, atskleisti ir prognozuoti šešėlinės ekonomikos ir kitokius kriminogeninius reiškinius, organizuoti specialius mokslo tyrimus, rengti metodines priemones, specialistus, rūpintis jų mokymu);

4.7. organizuoto nusikalstamumo bei korupcijos prevencijos ir kontrolės sistema gali būti veiksminga tik tada, jeigu bus numatytos ne tik nacionalinės, bet ir dvišalės, regioninės (Baltijos bei Europos valstybių) bei platesnio masto tarptautinio bendradarbiavimo priemonės;

4.8. būtina užtikrinti, kad prevencijos priemonės būtų finansuojamos, o jų įgyvendinimas koordinuojamas. Sistemai sukurti ir įgyvendinti būtinas atitinkamas (kooperuotas) finansavimas, materialinis techninis aprūpinimas, taip pat šios programos valdymas bei koordinavimas.

5. Šioje programoje numatytas kompleksas ekonominių, finansinių, socialinių, teisinių, organizacinių bei informacinių analitinių priemonių organizuotų nusikaltimų ir korupcijos prevencijos sistemai sukurti derinant šias priemones su neatidėliotinais veiksmais, būtiniais teisinės atsakomybės neišvengiamumui užtikrinti.

II. SITUACIJOS ĮVERTINIMAS

6. Organizuotas nusikalstamumas – tai naujas socialinis fenomenas, kurio ištakos – šešėlinė (nelegali) ekonominė veikla.

Organizuotas nusikalstamumas Lietuvoje pasireiškė devintojo dešimtmečio viduryje. Pradėjus kurtis rinkos santykiams, imta kaupti pradinį kapitalą, dėl to savavališkai pasisavinta dalis valstybės turto, kuris neteisėtai perėjo į privatų sektorių. Pradėjo burtis ir organizuotos nusikalstamos gaujos, reketuojančios verslininkus savo kontroliuojamoje teritorijoje, reikalaujančios atiduoti skolas, tarpusavyje kariaujančios dėl įtakos sričių. Šios gaujos, per trumpą laiką sukaupusios daug lėšų, suformavusios vidinę savo struktūrą, taip pat aktyviai dalyvavo privatizacijoje, iš dalies dėl to vėliau žlugo dalis didelių įmonių ir bankų, buvo padaryta didelė ekonominė žala ūkio subjektams ir gyventojams, praradusiems lėšas ir galimybę dalyvauti investiciniuose procesuose.

Besiformuojant Lietuvoje rinkos santykiams ir vis labiau stiprėjant legaliai ekonomikai, organizuotas nusikalstamumas įgauna šių struktūrų veikimui daugelyje valstybių būdingų bruožų, užimdamas nelegalias rinkas, tenkindamas draudžiamų prekių ir paslaugų paklausą bei ją kurdamas.

7. Organizuotas nusikalstamumas beveik visada susijęs su korupcija, todėl kelia tam tikrą pavojų šalies valdymo sistemai, politiniam saugumui. Organizuotų nusikalstamų grupuočių ir korumpuotų valdininkų simbiozė gali reikštis priimant teisės aktus, palankius kriminalinėms struktūroms, „globojant“ naftos, alkoholio, tabako, ginklų, narkotikų kontrabandą, prostitucijos verslą, prekybą vogtais automobiliais, nevykdant organizuotų nusikalstamų grupuočių lyderių baudžiamojo persekiojimo arba vykdant jį netinkamai ir panašiai.

8. Taigi organizuotas nusikalstamumas šioje programoje – sudėtinga sistema įvairių ryšių bei santykių tarp nusikalstamų grupių, jų narių, vykdančių nusikalstamą veiklą (dažniausiai kaip verslą) ir siekiančių užtikrinti šios veiklos saugumą pareigūnų papirkimu bei korupcija. Konkrečios organizuotos nusikalstamos veiklos bei korupcijos formos numatytos Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse (227¹, 282, 283, 284, 285, 286, 319, 320 ir kituose straipsniuose). Atsakomybę už neteisėtas veikas, susijusias su organizuotu nusikalstamumu bei korupcija, reglamentuoja ir Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksas. Organizuoto nusikalstamumo bei korupcijos prevencijos ir kontrolės priemonės numatytos Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatyme, Lietuvos Respublikos gyventojų turto ir pajamų deklaravimo įstatyme, kituose įstatymuose.

9. Organizuotas nusikalstamumas – itin latentinis socialinis reiškiny, todėl nustatyti, kiek Lietuvoje veikia organizuotų nusikalstamų grupuočių, sunku. Vidaus reikalų ministerijos duomenimis, 1997 metais Lietuvoje veikė apie 30 nusikalstamų grupuočių, maždaug trečdalis jų turėjo palyginti sudėtingą hierarchinę struktūrą.

Lietuvoje daugėjo nusikaltimų, susijusių su šaunamaisiais ginklais. Daugiau nei 5 procentai visų nužudymų padaryti panaudojant tokius ginklus. Daugiau užregistruota ir sprogdinimų.

Sparčiai gausėja užregistruotų nusikaltimų, susijusių su narkotikais. Daugėjo nepilnamečių, patrauktų baudžiamojon atsakomybėn už nurodytuosius nusikaltimus.

Manoma, kad didžiuosiuose Lietuvos miestuose susiformavęs narkotikų prekiautojų tinklas, kurį kontroliuoja organizuotos grupės.

Aktuali nelegalios migracijos problema. Nuo 1995 metų pradėta gabenti nelegalių migrantų grupes per Lietuvą į Vakarų.

Automobilių vagystės – pelningas verslas organizuotoms nusikaltėlių grupuotėms, kuris daro didelę materialinę žalą ir kenkia valstybės autoritetui.

Ekonominiai (dažnai organizuoti) nusikaltimai tesudaro apie 5–6 procentus registruotų nusikaltimų, tačiau ekspertų vertinimu, jie daro nepalyginti didesnę žalą Lietuvos ūkiui ir valstybės biudžetui. Ekonominiai nusikaltimai įgavo tarptautinį mastą. Tam turėjo įtakos rinkos ekonomikos plėtra, vartojimo prekių kainų skirtumas įvairiose valstybėse, taip pat noras parsivežti prekių nesumokėjus valstybei mokesčių. Manoma, kad organizuotas nusikalstamumas ir korupcija iš dalies kalti dėl kai kurių bankų žlugimo.

Nusikaltimai, įskaitant padarytuosius organizuotų grupuočių bei korupciją, daro vis didesnę materialinę žalą, kurią, netgi nustačius kaltininkus, sunku atlyginti – pagrobto turto randama nedaug, tik maža padarytų nuostolių dalis atlyginama savanoriškai.

Taigi organizuotas nusikalstamumas – visuomenei ir valstybei aktuali problema, kuriai spręsti būtinos adekvačios priemonės.

10. Užkirsti kelią organizuotam nusikalstamumui bei korupcijai Lietuvoje bandoma nuo 1992 metų: Lietuvos Respublikos Vyriausybė pritarė Nusikalstamumo kontrolės Lietuvoje koncepcijai (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. balandžio 3 d. nutarimas Nr. 313 „Dėl nusikalstamumo kontrolės Lietuvoje koncepcijos“), kurioje pažymėta, kad viena iš prioritetinių (strateginių) nusikalstamumo prevencijos ir kontrolės krypčių – pakirsti (suardyti) ekonominių organizuoto nusikalstamumo (grupių) potencialą; parengtos ir įgyvendinamos specialios programos bei priemonės – Ekonominių nusikaltimų prevencijos ir kontrolės programa, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 954 „Dėl Ekonominių nusikaltimų prevencijos ir kontrolės programos“ (Žin., 1993, Nr. [72-1355](#)), antikorupecinių priemonių planas, kuriam pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 356 „Dėl priemonių nusikaltimų, susijusių su korupcija, kontrolei ir prevencijai gerinti“ (Žin., 1996, Nr. [27-660](#)), ir kt.

Parengtos būtinos teisinės sąlygos vykdyti šias programas bei priemones: Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas papildytas skirniais apie atsakomybę už nusikaltimus ūkininkavimo tvarkai, finansams, valstybės tarnybai, parengti ir priimti turto deklaravimo, viešųjų ir privačių interesų derinimo, organizuotų nusikaltimų užkardymo ir kiti įstatymai, kuriais pagrindiniai ekonominių nusikaltimų prevencijos bei kontrolės subjektai (mokesčių administravimo, audito, ekspertinės institucijos), rengiamos mokslinės, metodinės, informacinės ir kitokios sąlygos geriau atskleisti tokius nusikaltimus.

11. Dėl nepakankamo nurodytųjų programų bei priemonių svarbos suvokimo ir ypač finansinių išteklių stokos ne visos jos buvo tinkamai įgyvendintos. Neatsižvelgta ir į tai, kad organizuotas nusikalstamumas (ypač susijęs su kontrabanda, narkotikais, pinigų plovimu ir panašiai) – ne vien nacionalinė, bet ir tarptautinė (transnacionalinė) problema. Jaučiama, kad Lietuvos neaplenkia ir organizuotas nusikalstamumas Rytų ir Vakarų (transnacionalinis nusikalstamumas).

12. Lietuvai, kaip ir kitoms valstybėms, kurios atkuria demokratinę visuomenę ir rinkos ekonomiką, labai svarbu parengti ir įgyvendinti priemones, padėsiančias užkirsti kelią organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos pavojui: šešėlinės ekonomikos įsigalėjimui šalies viduje, organizuotam nusikalstamumui bei korupcijai iš svetur, mėginimams daryti įtaką šalies politinei sistemai arba riboti jos suverenumą.

Nurodytųjų aplinkybių prevencijai iš esmės ir skiriama ši programa.

III. SVARBIAUSIEJI PROGRAMOS TIKSLAI

13. Organizuotas nusikalstamumas – kompleksinis pagal pobūdį ir priežastis, susijęs su šešėline ekonomika, permanentinis, transnacionalinis socialinis reiškiny, todėl siūloma organizuoti jo kontrolę bei prevenciją, kurių svarbiausieji tikslai yra:

13.1. pasiekti strateginį tikslą – sukurti prevencijos priemonių sistemą, kompleksiškai šalinti ir neutralizuoti organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos priežastis bei sąlygas, šalinti šešėlinės ekonomikos egzistavimo sąlygas;

13.2. pasiekti taktinį tikslą – nustatyti prioritetines problemas, jų sprendimo būdus, priemones bei etapus;

13.3. iš esmės pagerinti organizuotų nusikalstamų grupių ir korupcijos faktų atskleidimą, užtikrinti, kad už tai nebūtų išvengta atsakomybės;

13.4. kurti bei tobulinti teisinę bazę, padėsiančią šalinti ūkinės, komercinės, finansų, valdymo ir kitokios socialinės veiklos bei gyvenimo teisinio reglamentavimo spragas bei kolizijas, sudaryti būtinas organizacines sąlygas (mechanizmą) įgyvendinti galiojančius įstatymus;

13.5. stiprinti kontrolės struktūras (revizijos, ekspertines, audito ir panašias), užtikrinti prevencijos sistemos ryšius valstybės, savivaldybių ir institucijų lygiu;

13.6. sukurti ir stiprinti informacinę analitinę bei mokslinę, metodinę prevencijos sistemos bazę (kaupiti, sisteminti ir analizuoti socialinę, ekonomikos, teisinę, politinę ir kitokią informaciją, nustatyti ir prognozuoti šešėlinės ekonomikos ir kitokius kriminogeninius reiškinius, organizuoti specialius mokslo tyrimus, rengti metodines priemones, specialistus, rūpintis jų mokymu);

13.7. siekti efektyvaus dvišalio, regioninio (Baltijos bei Europos valstybių) ir platesnio masto tarptautinio (transnacionalinio) bendradarbiavimo;

13.8. užtikrinti organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos prevencijos bei kontrolės sistemos sukūrimo ir įgyvendinimo būtiną finansavimą, materialinį techninį aprūpinimą.

IV. PAGRINDINĖS PRIEMONĖS PREVENCIJOS SISTEMAI SUKURTI IR JOS KŪRIMO ETAPAI

14. Organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos prevencijos sistemai sukurti numatomas kompleksas teisinių, ekonominių, socialinių, informacinių analitinių, organizacinių ir kitokių priemonių, nurodytų VI skyriuje.

15. Numatomi 3 šios programos įgyvendinimo etapai:

15.1. pirmasis etapas – 1999 metų I ketvirtis – 2001 metai. Ketinama įvertinti organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos būklę bei numatyti būtinas priemones jų kontrolei bei prevencijai stiprinti, priimtų teisės aktų įgyvendinimui užtikrinti;

15.2. antrasis etapas – 2002–2004 metai. Turi būti suformuoti pagrindiniai organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos prevencijos ir kontrolės sistemos elementai – patobulinta teisinio reglamentavimo bazė, sukurta prevencijos ir kontrolės subjektų, taip pat teisinių, socialinių, ekonominių, finansinių, organizacinių, informacinių analitinių priemonių sistema;

15.3. trečiasis etapas – 2005 metai. Turi būti nustatomos naujos organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos prevencijos bei kontrolės kryptys, vertinamos ir tikslinamos atsizvelgiant į naujas sąlygas bei perspektyvas įgyvendinamos priemonės.

V. Pagrindinės institucijos, atsakingos už programos įgyvendinimą

16. Už programos įgyvendinimą atsakingos šios institucijos:

Institucijos pavadinimas	Svarbiausios funkcijos
Lietuvos Respublikos Vyriausybės Teisės ir teisėtvarkos komitetas	programos priemonių įgyvendinimo kontrolė
Vidaus reikalų ministerija ir jos institucijos, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas	informacinių organizacinių sąlygų atskleisti organizuotus nusikaltimus ir korupciją sistemos kūrimas ir jų įgyvendinimas; teisinės atsakomybės už šiuos nusikaltimus neišvengiamumo užtikrinimas
Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	informacinės, analitinės, metodinės bei koordinacinės paramos teikimas programos vykdytojams

Teisingumo ministerija ir jos institucijos	dalyvavimas rengiant organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos kontrolę ir prevenciją reglamentuojančius teisės aktus, teikiant ekspertines išvadas, organizuojant mokslinę analitinę veiklą
Finansų ministerija ir jos institucijos	organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos prevencijos priemonių finansų srityje įgyvendinimo organizavimas; programos finansavimo užtikrinimas
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos prevencijos priemonių socialinėje srityje įgyvendinimo organizavimas
Ūkio ministerija	organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos prevencijos priemonių ūkininkavimo srityje įgyvendinimo organizavimas
Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerija	dalyvavimas įgyvendinant prevencijos priemones valstybės valdymo ir savivaldos srityje
Užsienio reikalų ministerija	tarptautinio bendradarbiavimo organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos kontrolės ir prevencijos srityje plėtojimas
Mokslo ir studijų institucijos	mokslo tyrimai ir prognozės, specialistų rengimas ir kvalifikacijos kėlimas organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos prevencijos bei kontrolės srityje

VI. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS

17. Numatomos šios programos įgyvendinimo priemonės:

Tikslas	Priemonės turinys	Įvykdymo laikas	Vykdytojai	Forma
1. Priemonės ekonominės (ūkinės) ir finansinės veiklos srityse				
1.1. kaupti ir analizuoti duomenis apie organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos apraiškas ekonomikos ir finansų srityse, sukurti informacinę analitinę bazę	sudaryti prie Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centro specialistų (ekspertų) darbo grupę, kuri analizuotų ir įvertintų organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos apraiškas ekonomikos ir finansų srityse (būklę, struktūrą, kitimo tendencijas), apibendrintų jų priežastis bei sąlygas, teiktų pasiūlymus atskleisti organizuoto nusikalstamumo apraiškų ekonomikoje mechanizmą, rengti taktines prevencines priemones šiais klausimais	1999–2005 metai	Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras, Teisės institutas	informacinė analitinė medžiaga ir pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei
		1999–2005 metai	Vidaus reikalų ministerija	informacinė medžiaga

1.2. užtikrinti didesnę ekonominės sistemos atvirumą	parengti pasiūlymus, kaip apsaugoti ūkio subjektus nuo biurokratijos, savivalės ir piktnaudžiavimo tarnyba, įgyvendinti atitinkamas priemones, parengti ir įgyvendinti ūkinės veiklos sąlygų liberalizavimo priemones, siekiant panaikinti tuos draudimus bei ribojimus (licencijas bei kvotas), kurie trukdo ekonomikos raidai ir skatina korupciją	1999–2000 metai	Ūkio ministerija	pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei
1.3. likviduoti teisės spragas, skatinančias organizuotą nusikalstamumą ir korupciją, užkirsti kelią organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos įtakai valstybės valdymui	atlikti įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių ūkinę, komercinę, finansinę veiklą (įskaitant nuosavybės statusą, turto privatizavimą, ūkinės veiklos licencijavimą, darbo, sveikatos ir socialinės apsaugos, muitų, mokesčių administravimą, bankų veiklos, užsienio investicijų reglamentavimą), spragų bei kolizijų ekspertinį vertinimą organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos prevencijos požiūriu, spręsti šių įstatymų (teisės aktų) darnos ir sisteminimo darbų problemas	1999–2005 metai (nuolat)	Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras, Teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė, Ūkio ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Finansų ministerija	analitinės ekspertinės išvados, pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei
1.4. šalinti sąlygas piktnaudžiauti privatizacijos srityje	tobulinti privatizaciją reglamentuojančius teisės aktus	2001 metai	Teisingumo ministerija, Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras, Teisės institutas, Lietuvos teisės akademija, Vilniaus universitetas valstybės įmonė Valstybės turto fondas, Ūkio ministerija	metodinė medžiaga
		1999–2000 metai		pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei

1.5. tobulinti kontrolės mechanizmus, trukdančius legalizuoti nusikalstamu būdu įgytas lėšas	sudaryti nuolatinę komisiją (darbo grupę), kuri kauptų, analizuotų ir apibendrintų informaciją apie nusikalstamu būdu įgytų lėšų legalizavimo būdus tobulinti neteisėtų būdu įgytų lėšų ir turto legalizavimo prevencijos ir kontrolės sistemą	1999–2005 metai (nuolat) 2003 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Finansų ministerija, Lietuvos bankas Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Finansų ministerija, Lietuvos bankas	rekomendacijos (informacinė medžiaga) suinteresuotoms valstybės institucijoms pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei
1.6. nuosekliai stiprinti prevencijos struktūras, kontroliuojančias ekonominius ir finansinius santykius	numatyti priemones, užkertančias kelią organizuoto nusikalstamumo skverbimuisi į legalią ekonomiką privatizuojant strateginius objektus formuojant Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą, numatyti aprūpinti ekspertines, audito bei revizijos įstaigas būtinomis techninėmis priemonėmis bei naujausiomis technologijomis parengti ekspertų, auditorių bei revizorių rengimo programą	1999 metai 1999–2005 metai 2002 metai	Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Vidaus reikalų ministerija Audito institutas, kitos suinteresuotos institucijos Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerija, Finansų ministerija, Teismo ekspertizės institutas, Lietuvos teisės akademija, Vilniaus universitetas	pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymai dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto programos projektas
1.7. sukurti organizuotų nusikalstamų grupių veiklos ir ryšių informacinę sistemą	parengti projektą teisės akto, reglamentuojančio fizinių ir juridinių asmenų informacinės sistemos sukūrimą ir naudojimą informacinės sistemos sukūrimas	2000–2003 metai 2003–2005 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas	teisės akto projektas informacinė sistema

1.8. tirti nelegalią ūkinę finansinę veiklą	sudaryti fiktyvių bei neįregistruotų Lietuvos ir užsienio valstybių ūkio subjektų bei jų vardu veikiančių Lietuvoje asmenų duomenų bazę	2001 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Finansų ministerija, Ūkio ministerija	duomenų bazė
1.9. išvengti institucijų, tiriančių nusikaltimus finansams, ūkininkavimo tvarkai ir valstybės tarnybai, funkcijų dubliavimo	atlikti institucijų, tiriančių nusikaltimus finansams, ūkininkavimo tvarkai ir valstybės tarnybai, funkcijų auditą	2000 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Finansų ministerija, Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei
1.10. užkirsti kelią nusikaltimams ir piktnaudžiavimams kredito ir finansinėse įstaigose	parengti metodines rekomendacijas, kaip užkardyti lėšų ir turto grobstymą kredito ir finansinėse įstaigose	2001 metai	ekspertų darbo grupė prie Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centro	metodinės rekomendacijos
	parengti pasiūlymus dėl pinigų plovimo, pasinaudojant tarpbankiniais kreditais ir kreditinėmis kortelėmis, prevencijos ir užkardymo priemonių	2001 metai	Lietuvos bankas, Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija	pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei
1.11. užkirsti kelią nusikaltimams ir piktnaudžiavimams biudžetinėse įstaigose	parengti pasiūlymus, kaip tobulinti visų rūšių įmonių, komercinių, kredito ir finansinių įstaigų, finansų maklerio įmonių, draudimo bendrovių, kooperatyvų, bendrijų, kitų įstaigų ir organizacijų	2002 metai	Lietuvos bankas, Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija, Finansų ministerija	pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei
	valstybinę priežiūrą parengti pasiūlymus dėl biudžetinių įstaigų vidaus audito sistemos formavimo ir įdiegimo	2003 metai	Finansų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė	pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei

1.12. stiprinti kovą su kontrabanda bei vengimu mokėti mokesčius	parengti valstybinę kontrabandos ir vengimo mokėti mokesčius kontrolės ir prevencijos programą	2000 metai	Vidaus reikalų ministerija, Finansų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra	programos projektas
	parengti sistemos, užtikrinančios operatyvią įvežamų ir tranzitu gabenamų naftos produktų ir etilo spirito kontrolę, modelį	1999 metai	Ūkio ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Finansų ministerija	pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei (modelio projektas)
	parengti teisės aktus, reglamentuojančius kadro politikos principus, taikomus muitinės pareigūnams, vykdančioms kontrabandos kontrolę	2000 metai	Finansų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra	pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei
	organizuoti kontrabandos kontrolę vykdančių muitinės pareigūnų tobulinimąsi (specialius kursus ir pratybas, konsultacijas, stažuotes)	1999–2005 metai	Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Lietuvos teisės akademija, Teisės institutas, Teismo ekspertizės institutas, Vilniaus universitetas, Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	kursai ir pratybos, metodinės rekomendacijos

2. Socialinės prevencijos priemonės

2.1. šalinti organizuotų nusikaltimų priežastis ir sąlygas, susijusias su narkotikais ir narkomanija	užtikrinti narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 1998–2000 metų priemonių, kurioms pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. sausio 23 d. nutarimu Nr. 91 „Dėl narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 1998–2000 metų priemonių ir nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos programos“ (Žin., 1998, Nr. 10-252), įgyvendinimą parengti nacionalinę narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos programą	1999–2000 metai	vykdytojai, numatyti nurodytosiose priemonėse	priemonių vykdymas
2.2. sukurti socialinės pagalbos sistemą, ribojančią naujų asmenų (ypač vaikų ir jaunimo) įtraukimą į organizuotą nusikalstamumą	užtikrinti priemonių, numatytų Vaikų ir paauglių nusikalstamumo prevencijos nacionalinėje programoje, įgyvendinimą	1999–2000 metai	komisija, sudaryta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. sausio 23 d. nutarimu Nr. 91, Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras pagal atskirą planą vykdytojai, numatyti nurodytojoje programoje	programos projektas
2.3. sukurti socialinės pagalbos sistemą, ribojančią naujų asmenų įtraukimą į nusikalstamas organizacijas	kurti smulkaus verslo programas didžiausio nedarbo regionuose	1999–2005 metai	Ūkio ministerija	programa ir jos įgyvendinimo priemonės
	parengti nedarbo mažinimo ir užimtumo 1999–2000 metų programą, kurioje numatyti pagrindines nedarbo mažinimo kryptis ir priemones	1999 metai	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	programa ir jos įgyvendinimo priemonės

2.4. vienyti valdžios ir visuomenės pastangas kovoti su nusikalstamumu	inicijuoti partijų, valdžios ir valdymo struktūrų bei visuomeninių organizacijų bendros kovos su nusikalstamumu visuomenės labui deklaracijas ir pareiškimus (ar susitarimus)	1999–2005 metai	Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras, Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas	konceptijos parengimas
2.5. plėtoti valstybės institucijų ir visuomenės bendradarbiavimą kovojant su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija	parengti pasiūlymus, kaip formuoti palankų visuomenės požiūrį į bendradarbiavimą su teisėsaugos institucijomis, plėsti valstybės institucijų ir visuomenės bendradarbiavimo formas, skatinti visuomenines organizacijas ir judėjimus kelti į viešumą korupcijos faktus	2000 metai	Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras, Vidaus reikalų ministerija	metodinės medžiagos parengimas
2.6. stiprinti prostitucijos ir prekybos žmonėmis prevenciją, taip pat kovą su šiais reiškiniais	parengti prostitucijos ir prekybos žmonėmis kontrolės ir prevencijos programą	1999 metai	Vidaus reikalų ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	programos projektas
2.7. rūpintis, kad mažiau būtų rodoma smurto ir prievartos	teikti specialiajai komisijai teisės aktų, reglamentuojančių erotinio ir smurtinio pobūdžio spaudos leidinių, kino ir videofilmų, radijo ir televizijos programų platinimo tvarką, projektams rengti pasiūlymus dėl atitinkamų teisės aktų projektų rengimo	1999 metai	Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras, Vidaus reikalų ministerija, kitos suinteresuotos institucijos	pasiūlymai specialiajai komisijai
	išnagrinėti, ar galima ir tikslinga sukurti informavimo priemonių, nepropaguojančių smurto ir prievartos, skatinimo bei rėmimo sistemą	2000 metai	Kultūros ministerija	pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei

3. Teisinės organizacinės (teisėsaugos) priemonės

3.1. stiprinti teroristinių aktų, asmenų terorizavimo, turto sunaikinimo ar sužalojimo prevenciją ir kovą su jais	parengti teroristinių aktų, asmenų terorizavimo, turto sunaikinimo ar sužalojimo prevencijos ir kovos su jais programą	2002 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra	programos projektas
3.2. stiprinti smurtinių nusikaltimų prevenciją ir kovą su jais	parengti kompleksinę smurtinių nusikaltimų prevencijos ir kovos su jais programą	2004 metai	Vidaus reikalų ministerija (darbo grupė), Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	programos projektas
3.3. stiprinti valstybės sienos apsaugos kontrolę	parengti Lietuvos Respublikos pasienio apsaugos tarnybos įstatymą demarkuoti Lietuvos Respublikos sienos su Baltarusijos Respublika ir Rusijos Federacija ruožą	1999 metai	Vidaus reikalų ministerija	įstatymo projektas
	įrengti patulinį kelią ir kontrolinę pėdsakų juostą Lietuvos Respublikos sienos su Baltarusijos Respublika ruože	1999–2001 metai	Vidaus reikalų ministerija, Užsienio reikalų ministerija	sienos ruožo demarkavimas ir patulinio kelio bei kontrolinės pėdsakų juostos įrengimas
	įrengti kompiuterinę valstybės sienos kontrolės sistemą	1999–2000 metai	Vidaus reikalų ministerija	sistemos įrengimas
	įrengti inžinerinę-techninę valstybės sienos stebėjimo ir kontrolės sistemą	1999–2000 metai	Vidaus reikalų ministerija	sistemos įrengimas
3.4. užkirsti kelią nelegaliai migracijai	parengti pasiūlymus dėl priemonių, ribojančių vadinamųjų etninių organizuotų nusikalstamų struktūrų atsiradimą ir įsigalėjimą	1999–2000 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas	pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei
3.5. tobulinti asmenų, besislapstančių nuo tardymo ir teismo, dingusių be žinios, paiešką	sudaryti specialistų grupę besislapstančių nuo kvotos, tardymo ir teismo, dingusių be žinios asmenų paieškos sistemai sukurti	2000–2003 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Finansų ministerija	metmenys, teisės aktai dėl valstybinės paieškos sistemos
	nustatyti asmenų, atvykstančių į Lietuvos Respubliką ir išvykstančių iš jos, teisinės ir operatyvinės kontrolės sistemos veikimo sąlygas	2000 metai		

3.6. užkirsti kelią teisėtai turimų ginklų panaudojimui nusikaltimams daryti	atlikti fizinių ir juridinių asmenų turimų ginklų ir sprogmenų inventorizaciją, patikrinti jų laikymo ir naudojimo sąlygas atlikti karinių vienetų ir sukarintųjų organizacijų ginklų ir sprogmenų inventorizaciją, patikrinti jų laikymo sąlygas, nustatyti galimus ginklų praradimo, neteisėto realizavimo, sunaikinimo, kitokius saugojimo, apskaitos bei panaudojimo faktus	1999–2001 metai 1999–2001 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos ginklų fondas, Aplinkos ministerija Krašto apsaugos ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas	kompleksinė operacija „Ginklas“ informacinė analitinė medžiaga Lietuvos Respublikos Vyriausybei
3.7. patikrinti saugos tarnybų veiklą ir tobulinti teisinį šios veiklos reglamentavimą	patikrinti, kaip saugos tarnybos laikosi jų veiklą reglamentuojančių teisės aktų parengti Detektyvinės ir apsauginės veiklos įstatymo projektą	1999–2000 metai 1999–2000 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas Vidaus reikalų ministerija	informacinė analitinė medžiaga Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo projektas Lietuvos Respublikos Vyriausybei
3.8. užkirsti kelią nuteistųjų konsolidavimuisi bei organizaciniam integravimuisi nusikalstamais tikslais laisvės atėmimo vietose	pertvarkyti į kalėjimą Pravieniškių 1-osios sustiprintojo režimo pataisos darbų kolonijos teritorijoje esančius nenaudojamus pastatus	2000 metai 2002 metai	Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija	projekto parengimas, kolonijos pertvarkymas į kalėjimą projekto parengimas, statyba
3.9. ieškoti naujų poveikio priemonių teisės pažeidėjui	organizuoti 400 vietų kalėjimo statybą Vilniuje parengti specializuotą grįžusių iš įkalinimo vietų asmenų socialinės adaptacijos ir probacijos programą išnagrinėti, ar tikslinga įstatymu įteisinti probacijos institutą, ir prireikus parengti teisės aktų projektus	2003 metai 1999–2001 metai	Vidaus reikalų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra	programos parengimas pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei

3.10. mažinti galimybes gauti pajamas už išpirktus vogtus automobilius – siekti, kad vogtą automobilį išpirkti būtų netikslinga	išnagrinėti užsienio valstybių patirtį ir prireikus pateikti pasiūlymus (teisės aktų projektus) dėl privalomojo autotransporto priemonių draudimo nuo vagysčių	1999 metai	Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija	teisės aktų projektai
3.11. įtraukti kuo daugiau žmonių į kovą su organizuotu nusikalstamumu	organizuoti teisėsaugos institucijų, kariuomenės dalinių ir KASP padalinių sąveiką, kai vykdomos plataus masto kovos su organizuotu nusikalstamumu operacijos, parengti būtinus tokiai sąveikai užtikrinti teisės aktus ir išspręsti finansavimo klausimus	1999–2000 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Teisingumo ministerija	tikslinės priemonės, teisės aktų projektai
3.12. diegti mokslo ir technikos laimėjimus, padedančius atskleisti ir tirti organizuotus nusikaltimus	įsigyti lazerinę ir kitokią optinę techniką, skirtą pirštų atspaudų paieškai	1999–2005 metai	Vidaus reikalų ministerija, Teismo ekspertizės institutas	pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei
	parengti reikiamas metodines rekomendacijas, organizuoti darbuotojų mokymą	1999–2005 metai	Vidaus reikalų ministerija, Teismo ekspertizės institutas	metodinės rekomendacijos
	įdiegti genų inžinerijos laimėjimus, kad geriau būtų tiriama ir identifikuojami asmenys, parengti reikiamą metodiką ir organizuoti darbuotojų mokymą	1999–2005 metai	Vidaus reikalų ministerija, Teismo ekspertizės institutas, Finansų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija	metodinės rekomendacijos
	parengti pasiūlymus dėl melo detektoriaus naudojimo procesinėms ar operatyvinėms funkcijoms atlikti	1999–2002 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra	pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei
3.13. užkardyti kompiuterinius nusikaltimus	parengti pasiūlymus dėl teisinių, organizacinių, techninių priemonių kompiuteriniams nusikaltimams užkardyti	2003 metai	Vidaus reikalų ministerija, Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerija, Teismo ekspertizės institutas	pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei (teisės aktų projektai)

	parengti metodines informacijos skelbimo „Interneto“ tinkle ribojimo rekomendacijas	2004 metai	Vidaus reikalų ministerija, Teismo ekspertizės institutas	pasiūlymai teisėsaugos institucijoms
3.14. nustatyti teisėsaugos institucijų darbuotojų, kovojančių su organizuotu nusikalstamumu, atrankos kriterijus	parengti teisės aktus, reglamentuojančius kadro politikos principus, taikomus darbuotojams, kovojantiems su organizuotu nusikalstamumu	2000 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra	teisės aktų projektai
3.15. suteikti pareigūnams, kovojantiems su organizuotu nusikalstamumu, daugiau socialinių garantijų	parengti pareigūnų, tiesiogiai vykdančių pareigas, susijusias su kova su organizuotu nusikalstamumu, darbo apmokėjimo ir skatinimo už pasiektus rezultatus tvarką	1999 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Teismo ekspertizės institutas	teisės aktų projektai
	parengti kitas socialines garantijas šiems pareigūnams reglamentuojančių teisės aktų projektus	2000 metai		
3.16. kelti teisėtvarkos institucijų darbuotojų, kovojančių su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija, kvalifikaciją	organizuoti šiems darbuotojams specialius kursus ir pratybas	1999–2005 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas,	kursai ir pratybos, metodinės rekomendacijos
	parengti tokių kursų organizavimo metodinę medžiagą	1999–2005 metai	Teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Lietuvos teisės akademija, Teisės institutas, Teismo ekspertizės institutas, Vilniaus universitetas, Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	
	nuolat organizuoti konsultacijas ir stažuotes šiems pareigūnams			
4. Priemonės liudytojų ir nukentėjusiųjų apsaugai nuo nusikalstamo poveikio tobulinti				
4.1. spręsti teisinės problemas, susijusias su liudytojų ir nukentėjusiųjų apsauga nuo nusikalstamo poveikio	išanalizuoti, įvertinti ir apibendrinti Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso bei operatyvinės veiklos dalyvių, teisingumo ir teisėsaugos institucijų pareigūnų apsaugos nuo nusikalstamo poveikio įstatymo taikymo praktiką	1999 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra	rekomendacijų (informacinės medžiagos) teisėsaugos institucijoms pateikimas

	parengti naujos redakcijos šį įstatymą	2000 metai	Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra	įstatymo projektas
4.2. tobulinti informacinį bei metodinį darbą liudytojų ir nukentėjusiųjų apsaugos nuo nusikalstamo poveikio srityje	parengti metodinę medžiagą apie liudytojų, nukentėjusiųjų, jų šeimos narių ir artimųjų saugumo užtikrinimą atsižvelgiant į baudžiamosios, baudžiamojo proceso ir administracinės teisės teikiamas galimybes	2001 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras, Teisės institutas, Lietuvos teisės akademija	metodinės rekomendacijos teisėsaugos institucijoms
4.3. gerinti analitinį ir kriminologinį darbą liudytojų ir nukentėjusiųjų apsaugos nuo nusikalstamo poveikio srityje	išnagrinėti ir apibendrinti asmenų, verčiančių liudytojus ir nukentėjusiuosius atsisakyti parodymų, duoti melagingus parodymus ar juos keisti, traukimo baudžiamojon atsakomybėn praktiką	1999-2000 metai	Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Vidaus reikalų ministerija, Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	pasiūlymai Lietuvos Aukščiausiojo Teismo senatui
	parengti priemones, užkertančias kelią laikomų areštinėse kaltinamųjų (įtariamųjų) ir kitų suinteresuotų asmenų, kuriais naudojamosi siekiant priversti liudytojus, nukentėjusiuosius, jų šeimos narius ir artimuosius atsisakyti parodymų ar juos keisti, kontaktams	2000 metai	Vidaus reikalų ministerija	rekomendacijų (informacinės medžiagos) teisėsaugos institucijoms pateikimas
4.4. kelti darbuotojų kvalifikaciją	organizuoti liudytojų ir nukentėjusiųjų apsaugos nuo nusikalstamo poveikio darbuotojams specialius kursus ir pratybas, parengti kursų ir pratybų organizavimo metodines rekomendacijas	1999–2005 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos teisės akademija	kursai ir pratybos, metodinės rekomendacijos

4.5. kaupti lėšas, skirtas liudytojų ir nukentėjusiųjų apsaugai nuo nusikalstamo poveikio organizuoti, skatinti naujas asmenų draudimo formas	parengti liudytojų ir nukentėjusiųjų draudimo valstybės lėšomis sąlygas	2000 metai	Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija	pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei
4.6. plėtoti bendradarbiavimą su užsienio valstybėmis liudytojų ir nukentėjusiųjų apsaugos nuo nusikalstamo poveikio klausimais	parengti ir pasirašyti su užsienio valstybėmis dvišales ir daugiašales saugomo liudytojo ar nukentėjusiojo laikinojo gyvenimo jose tvarkos ir sąlygų sutartis	iki 2005 metų	Užsienio reikalų ministerija, Teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Vidaus reikalų ministerija	sutarčių projektai
5. Antikorupcinės priemonės				
5.1. pažinti korupcijos reiškinių	išanalizuoti ir įvertinti realią nusikaltimų, susijusių su korupcija, ir teistumo už juos būklę, struktūrą, kitimo tendencijas 1995–1998 metais, apibendrinti jų priežastis, sąlygas, numatyti prognozes, prevencijos kryptis, rengti strategines ir taktines priemones šiais klausimais	1999 metai	Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė, Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Finansų ministerija, Ūkio ministerija, Teisingumo ministerija, Lietuvos teisės akademija, Teisės institutas, Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras (prireikus sudaroma darbo grupė)	informacinė analitinė medžiaga
5.2. toliau rengti antikorupcinius teisės aktus	parengti įstatymų projektus: Politinių partijų finansavimo, Mokesčių kodekso, Lobizmo	1999–2005 metai	Lietuvos Respublikos Vyriausybės sudaromos darbo grupės	įstatymų projektai
5.3. tobulinti teisinę bazę	parengti policininko, teisėjo, prokuroro garbės (etikos) kodeksus	1999–2005 metai	Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra (darbo grupė)	kodeksų projektai
5.4. sudaryti korupcijos prevencijos sąlygas	išanalizuoti praktiką ir parengti metodines rekomendacijas, kaip užtikrinti valstybės pareigūnų viešų ir privačių interesų derinimą reglamentuojančių teisės aktų įgyvendinimą	2000 metai	darbo grupė prie Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centro	metodinės rekomendacijos

	parengti Specialiųjų tyrimų tarnybos, kaip savarankiškos antikorupcinės institucijos, veiklos įstatymą	1999–2000 metai	Vidaus reikalų ministerija	įstatymo projektas Lietuvos Respublikos Vyriausybei
	derinant teisės aktų projektus ir atliekant kriminologinę ekspertizę, įvertinti juos korupcinio požiūriu, kad visų pirma būtų nustatytos ir pašalintos iš jų teisinio reguliavimo spragos ir kolizijos	1999–2005 metai (nuolat)	Teisingumo ministerija, Teisės institutas, Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Finansų ministerija, Ūkio ministerija (ekspertų grupės)	analitinė pažyma
5.5. ugdyti visuomenės teisinę sąmonę antikorupciniu požiūriu	informuoti visuomenę apie antikorupcinių priemonių įgyvendinimą, nusikaltimus valstybės tarnybai, kitus nusikaltimus, susijusius su atliekančių viešas ar privačias funkcijas asmenų papirkinėjimu	1999–2005 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Teisingumo ministerija, kitos valstybės institucijos (pagal kompetenciją)	publikacijos spaudoje, radijo ir televizijos laidos
	išnagrinėti užsienio valstybių patirtį ir prireikus pateikti pasiūlymus dėl viešojo administravimo atvirumo užtikrinimo	2000 metai	Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerija	pasiūlymai
5.6. veiksmingiau kovoti su korupcija techninėmis priemonėmis	išnagrinėti galimybę naudoti melo detektorių kadru parinkimo, priėmimo į valstybės tarnybą klausimams spręsti	2003 metai	Vidaus reikalų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei
5.7. kovoti su korupcija naujaisiais užsienio valstybėse taikomais metodais	apibendrinti nusikaltimų, susijusių su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija, kontrolės ir prevencijos organizavimo patirtį užsienio valstybėse	1999 metai	Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Teisės institutas, Teismo ekspertizės institutas, Lietuvos teisės akademija, Vilniaus universitetas	informacinė medžiaga teisėsaugos institucijoms

6. Tarptautinio bendradarbiavimo priemonės

6.1. vadovautis Europos Sąjungos rekomendacijomis organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos prevencijos klausimais	parengti papildomas priemones Europos Sąjungos III ramsčio sutarties 6 skyriaus 8 punktui „Policijos bendradarbiavimas“ įgyvendinti: kovos su terorizmu kovos su narkotikų gabenimu kovos su sunkiais transnacionaliniais nusikaltimais įgyvendinti valstybių Europos Sąjungos narių ir Vidurio bei Rytų Europos valstybių kandidačių stojimo pakte numatytus principus (reikalavimus), susijusius su organizuotu nusikalstamumu (atsižvelgiant į Europos Tarybos 1997 m. balandžio 28 d. (Nr. 97/C251/01) kovos su organizuotu nusikalstamumu veiksmų planą)	1999–2001 metai	Vidaus reikalų ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas	planas ir jo įgyvendinimo priemonės
6.2. įgyvendinti bendrą Europos Sąjungos ir Europos Tarybos kovos su korupcija bei organizuotu nusikalstamumu pereinamojo laikotarpio valstybėse programą (OCTOPUS projektas)	parengti programos „Korupcija ir organizuoti nusikaltimai pereinamojo etapo valstybėse“ (OCTOPUS) galutinių rekomendacijų įgyvendinimo priemonės	1999–2001 metai	Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija	teisės aktų ir specialių priemonių derinimas bei vykdymas
				planas ir jo įgyvendinimo priemonės

6.3. derinti kovos su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija Baltijos valstybėse veiksmus	įsteigti bendrą Baltijos valstybių vidaus reikalų ministerijų ryšių karininkų tarybą parengti pasiūlymus Baltijos Ministrų Tarybos Nusikaltimų prevencijos ir kontrolės vyresniųjų pareigūnų komitetui (vidaus reikalų sistema) dėl veiksmų koordinavimo: bendros kovos su automobilių vagystėmis programos įgyvendinimo naudojant palydovines sekimo sistemas liudytojų ir nukentėjusiųjų apsaugos programos rengimo bei vykdymo keitimosi kovos su organizuotu nusikalstamumu informacija sistemos tobulinimo pastangų glaudžiai bendradarbiauti vienodinant valstybių teisėdarą kovos su pinigų plovimu srityje	1999–2005 metai	Vidaus reikalų ministerija	atitinkamų dokumentų Baltijos Ministrų Tarybai parengimas pasiūlymai komitetui
6.4. veiksmingiau kovoti su tarptautiniu terorizmu	inicijuoti prisijungimą prie Jungtinių Tautų konvencijos dėl kovos su teroristiniais sprogdinimais pasirašyti 1994 metais parafuotą Lietuvos Respublikos ir Vokietijos Federacinės Respublikos susitarimą dėl bendradarbiavimo kovojant su organizuotu nusikalstamumu	1999–2000 metai	Užsienio reikalų ministerija, Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas	konvencijos pasirašymas
6.5. rūpintis glaudesniu tarpvalstybiniu bendradarbiavimu kovojant su organizuotu nusikalstamumu	pasirašyti 1994 metais parafuotą Lietuvos Respublikos ir Vokietijos Federacinės Respublikos susitarimą dėl bendradarbiavimo kovojant su organizuotu nusikalstamumu	1999 metai	Vidaus reikalų ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra	susitarimo pasirašymas

	pasirašyti Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos bendradarbiavimo kovojant su terorizmu, nelegalia narkotikų apyvarta ir organizuotu nusikalstamumu sutartį	1999 metai	Vidaus reikalų ministerija, Užsienio reikalų ministerija	sutarties pasirašymas
6.6. rūpintis glaudesniu tarptautiniu bendradarbiavimu	vykdant Baltijos jūros valstybių Operatyvinio komiteto nutarimus, parengti pasiūlymus dėl bendradarbiavimo liudytojų ir nukentėjusiųjų apsaugos nuo nusikalstamo poveikio srityje parengti pasiūlymus dėl Interpolo Lietuvos nacionalinio biuro ir teisėsaugos institucijų pasikeitimo operatyvia informacija, kurios reikia su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija kovoti, sistemos tobulinimo parengti pasiūlymus dėl informacinės sąveikos su Europolu gerinimo kovojant su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija	1999–2003 metai	Vidaus reikalų ministerija, Užsienio reikalų ministerija	pasiūlymai komitetui
	organizuoti tarptautines konferencijas kovos su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija tobulinimo klausimais	2001 metai	Interpolo Lietuvos nacionalinis biuras	pasiūlymai Vidaus reikalų ministerijos vadovybei
	organizuoti tarptautines konferencijas kovos su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija tobulinimo klausimais	1999–2000 metai	Interpolo Lietuvos nacionalinis biuras	pasiūlymai Vidaus reikalų ministerijos vadovybei
	organizuoti tarptautines konferencijas kovos su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija tobulinimo klausimais	2000–2003 metai	Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras, Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos teisės akademija, Vilniaus universitetas, Teisės institutas	konferencija, seminaras
7. Mokslinės metodinės ir kitokios priemonės, būtinos programos įgyvendinimui užtikrinti				
7.1. kurti mokslines metodines bei prognostines prielaidas	vykdyti įgyvendinant programą organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos prevencijos problemų mokslo tyrimus	1999–2000 metai	Vidaus reikalų ministerija, Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras, Teisės institutas, Lietuvos teisės akademija, Vilniaus universitetas	moksliniai pasiūlymai, metodinės rekomendacijos teisėsaugos institucijoms

7.2. kaupti lėšas programai įgyvendinti	parengti Organizuoto nusikalstamumo bei korupcijos prevencijos fondo įstatymą, kitus teisės aktus, reguliuojančius programos priemonių įgyvendinimą, valdymą bei finansavimą rengiant 1999–2005 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto projektus, numatyti lėšas programai įgyvendinti	1999–2000 metai	Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	įstatymo, kitų teisės aktų projektai
		1999-2004 metai	Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Teismo ekspertizės institutas, Teisės institutas, Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras, kiti programos priemonių vykdytojai	pasiūlymai dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto
7.3. sukurti programos įgyvendinimo mechanizmą	rengti konkrečius programos priemonių įgyvendinimo planus, užtikrinti programos įgyvendinimą etapais	1999–2005 metai	Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras kartu su Vidaus reikalų ministerija, kitais programos vykdytojais	planai
7.4. plėtoti valstybės institucijų ir kitų juridinių bei fizinių asmenų bendradarbiavimą vykdant programą	kasmet organizuoti vykdam programą dalyvaujančių institucijų atsakingų darbuotojų pasitarimus-seminarus, kuriuose būtų aptariamose aktualios organizuoto nusikalstamumo bei korupcijos prevencijos problemos	1999–2005 metai	Vidaus reikalų ministerija kartu su Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centru	pasitarimai, seminarai, informacinės medžiagos parengimas
7.5. užtikrinti programos dinamiškumą ir tobulinimą atsižvelgiant į kintančią situaciją	atsižvelgiant į konkrečią situaciją organizuotų nusikalstamumo būklę, taip pat konkrečius poreikius, atlikti programos įgyvendinimo priemonių auditą ir rengti pasiūlymus dėl jų tikslinimo	1999–2005 metai	Vidaus reikalų ministerija kartu su Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centru	programos įgyvendinimo priemonių auditas, prireikus pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei dėl jų tikslinimo

